

зайнятості в тому числі захист від дискримінації у сфері зайнятості, необґрунтованої відмови у найманні на роботу і незаконного звільнення. Статтею 26 Закону України «Про зайнятість населення» закріплені заходи стимулювання працевлаштування громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці. Необхідно шляхом дотацій стимулювати роботодавців також брати на роботу жінок, які виходять із відпустки для догляду за дитиною і не можуть за допомогою служби зайнятості знайти роботу.

Таким чином, можна зробити висновок, що в Україні створена і функціонує система охорони материнства як сукупність державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного розвитку жінки-матері та захист її прав, створення найбільш сприятливих умов для поєднання роботи з материнством. Водночас правові заходи охорони материнства, які закріплені у трудовому законодавстві України, потребують подальшого вдосконалення.

Список використаної літератури:

1. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1971. — Додаток до № 50. — Ст. 375.
2. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 24. — Ст. 243.
3. Трудовий кодекс України: проект від 27.12.14 р. № 1658 (текст до другого читання від 24.07.2017р.) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.

Харитонова Людмила Іванівна

Національний університет «Одеська національна юридична академія»,
старший викладач кафедри трудового права
та права соціального забезпечення

ОСОБЛИВОСТІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПОРТСМЕНІВ

Серед усіх видів соціального страхування найбільше значення для спортсменів має пенсійне страхування.

Цей вид соціального страхування регулюється Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р. № 1058-IV. Зазначеним Законом передбачені умови і порядок призначення пенсій за віком, по інвалідності та по втраті годувальника. Крім закону про пенсійне страхування до цього часу продовжує діяти Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 05.11.1991 р. Він передбачає порядок призна-

чення ще одного виду пенсій – пенсій за вислугу років працівникам народного господарства. Стаття 51 визначає підстави пенсійного забезпечення за вислугу років: пенсії за вислугу років встановлюються окремим категоріям громадян, зайнятих на роботах, виконання яких призводить до втрати професійної працездатності або придатності до настання віку, що дає право на пенсію за віком.

Відповідно до ст. 52 Закону, яка визначає перелік осіб, яким може бути призначена пенсія за вислугу років, передбачені спортсмени.

Відповідно до пункту «є» статті 55 Закону України від 01.11.1991 № 1788 «Про пенсійне забезпечення» (далі – Закон № 1788) та згідно «Порядку призначення і виплати пенсій за вислугу років заслуженим майстрам спорту, майстрам спорту міжнародного класу – членам збірних команд України», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.1922 № 583 (зі змінами і доповненнями), пенсії за вислугу років призначаються спортсменам, які мають особливі заслуги перед фізкультурним рухом – заслуженим майстрам спорту, майстрам спорту міжнародного класу при стажі роботи не менше 25 років і перебуванні в складі збірних команд України (включаючи членів збірних команд колишньої Української РСР) не менше 6 років незалежно від віку.

Призначення і виплата зазначених пенсій здійснюється у порядку, визначеному Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», з урахуванням статей 7, 21, 51, 52 і 77 Закону України «Про пенсійне забезпечення». Зокрема, ст. 7 передбачає при призначенні пенсії за вислугу років, у тому числі спортсменам, залишення роботи, яка дає право на призначення цієї пенсії.

Відповідно до ст. 21 Закону України «Про пенсійне забезпечення» до пенсій, призначених за вислугу років, за умов, передбачених вказаною статтею призначаються до пенсії відповідні надбавки.

Особливе значення має ст. 77, оскільки вона передбачає надбавки до пенсії особам, які мають особливий статус, зокрема інваліди та учасники війни та особи, прирівняні до них. Оскільки серед спортсменів є особи, які можуть мати такий статус (учасники АТО, учасники бойових дій і таке інш.), до пенсій, які їм призначаються відповідно нараховуються надбавки.

До стажу роботи зараховується перебування вказаних осіб у складі збірних команд України, а також інші види діяльності, передбачені Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Пенсії за вислугу років призначаються в розмірах, установлених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» для пенсій за віком.

Пенсії за вислугу років обчислюються із заробітної плати відповідно до порядку, визначеного Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Особливістю пенсії за вислугу років є те, що вона призначається і виплачується за умови вибуття вказаних осіб зі збірних команд України.

До стажу роботи зараховується перебування спортсменів у складі збірних команд України (включаючи перебування у складі збірних команд колишньої Української РСР), а також інші види діяльності, передбачені статтею 24 Закону № 1058. Стаж, який дає право на пенсію за вислугу років, обчислюється на підставі трудової книжки (для підтвердження стажу роботи до 01.01.2004 року), даних, що містяться в системі персоніфікованого обліку (для підтвердження страхового стажу після 01.01.2004 року), інших документів, що підтверджують перебування в складі збірних команд України та вибуття з їх складу (довідки відповідних органів), а також відповідне посвідчення, що підтверджує наявність звання заслуженого майстра спорту або майстра спорту міжнародного класу.

Пенсії за вислугу років призначаються з дня звернення до органу, який призначає пенсію (Пенсійний Фонд України та його органи на місцях) – довічно, в розмірах, установлених Законом № 1058 для пенсій за віком і обчислюються із заробітної плати відповідно до порядку, визначеного цим Законом. До пенсії встановлюються надбавки і підвищення, згідно чинного законодавства. Виплачується така пенсія тільки за умови вибуття вказаних осіб зі збірних команд України.

Якщо спортсмен продовжує працювати на посадах, які не дають права на пенсію за вислугу років, то перерахунок з урахуванням набутого після призначення пенсії за вислугу років страхового стажу провадиться лише після досягнення ним пенсійного віку або при переведенні на інший вид пенсії (за віком, по інвалідності).

На практиці більш розповсюдженою є призначення пенсій спортсменам на загальних умовах, тобто відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Як вже було зазначено, відповідно до ст. 26 особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років за наявності страхового стажу не менше 15 років по 31 грудня 2017 року.

Починаючи з 1 січня 2018 року право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років мають особи за наявності збільшення страхового стажу від 25 років до 35.

Починаючи з 1 січня 2028 року, у разі наявності 40 і більше календарних років страхового стажу, пенсія за віком призначається незалежно від віку.

Умови призначення пенсії по інвалідності передбачені ст. 30, тобто, пенсія по інвалідності призначається в разі настання інвалідності, що спричинила повну або часткову втрату працездатності за наявності страхового стажу, передбаченого статтею 32 цього Закону.

Пенсія по інвалідності призначається незалежно від того, коли настала інвалідність: у період роботи, до влаштування на роботу чи після припинення роботи.

Залежно від ступеня втрати працездатності визначено три групи інвалідності.

Причина, група, час настання інвалідності, строк, на який встановлюється інвалідність, визначаються органом медико-соціальної експертизи згідно із законодавством.

Для призначення пенсії по інвалідності необхідний страховий стаж, який передбачено ст. 32. Він залежить від віку інваліда.

Якщо інвалідність настала в період проходження строкової військової служби або внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революції Гідності), у особи, яка звернулася за медичною допомогою у період з 21 листопада 2013 року по 30 квітня 2014 року, то пенсія по інвалідності призначається особі незалежно від наявності страхового стажу.

Розмір пенсії по інвалідності залежить від групи інвалідності:

Пенсія по інвалідності призначається особам з інвалідністю І групи – 100 відсотків пенсії за віком; особам з інвалідністю ІІ групи – 90 відсотків пенсії за віком; особам з інвалідністю ІІІ групи – 50 відсотків пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону.

Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні, за наявності в годувальника на день смерті страхового стажу, який був би необхідний йому для призначення пенсії по ІІІ групі інвалідності.

Батьки і чоловік (дружина) померлого, які не були на його утриманні, мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, якщо втратили джерело засобів до існування.

Непрацездатними членами сім'ї вважаються особи, які передбачені статтею 26.

Неповнолітні діти, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, зберігають це право і в разі їх усиновлення.

Розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника передбачено ст. 37.

Особливе значення для поліпшення матеріального стану спортсменів має ще один Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» від 01.06.2000р. № 1767 – ІІІ. Зазначений закон передбачає встановлення громадянам, які мають значні заслуги у сфері державної, громадської або господарської діяльності, досягнення у галузі науки, культури, освіти, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту тощо, пенсії за особливі заслуги перед Україною. В п. 3 ст. 1 передбачено видатним спортсменам, переможцям Олімпійських та Паралімпійських ігор, Всесвітніх ігор глухих, чемпіонам і рекордсменам світу та Європи призначення надбавок до всіх видів пенсій: за віком, по інвалідності, по втраті годувальника та вислугу років.

Наньєва Марія Іванівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри трудового права та права соціального забезпечення,
кандидат юридичних наук

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ЗА ПРОЕКТОМ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ

У главі ІІІ «Трудовий договір» КЗпП України безпосередньому врегулюванню укладення трудового договору присвячено тільки одну ст. 24 з відповідною назвою, що викликає заперечення. Зазначеною статтею лише фрагментарно врегульовано процедуру укладення трудового договору. В частині першій ст. 24 КЗпП України передбачена форма трудового договору. Передбачено, що трудовий договір укладається, як правило, в письмовій формі. Додержання письмової форми є обов'язковим:

- 1) при організованому наборі працівників;
- 2) при укладенні трудового договору про роботу в районах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я;
- 3) при укладенні контракту;
- 4) у випадках, коли працівник наполягає на укладенні трудового договору у письмовій формі;
- 5) при укладенні трудового договору з неповнолітнім;
- 6) при укладенні трудового договору з фізичною особою;
- 7) в інших випадках, передбачених законодавством України.

У частині другій ст. 24 КЗпП України закріплений неповний перелік документів, які громадянин зобов'язаний подати при